

ה"ת 4358/02/17 - מוחמד תייסיר אמארה נגד מדינת ישראל - רשות הטבע והגנים

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 4358-02-17 תייסיר אמארה נ' רשות הטבע והגנים ירושלים
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט זיו אריאלי
מבקש	מוחמד תייסיר אמארה
נגד	
משיבה	מדינת ישראל - רשות הטבע והגנים

החלטה

בפני בקשה לעיון חוזר בהחלטה בדבר החזרת תפוס.

רקע וטענות הצדדים:

1. נגד המבקש הוגש ביום 31.7.17 כתב אישום, המייחס לו עבירות לפי חוק הגנת חיית הבר וכן חוג גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה.
2. על פי המתואר בכתב האישום, נערך בביתו של המבקש חיפוש על פי צו שופט, וזאת ביום 31.1.2017. בחיפוש נתפס במטבח ביתו של המבקש בשר צבי ארצישראלי, וכן שתי יונים מסוג יונת סלעים. בנוסף, נתפסו בחיפוש רובה צייד, רובה אוויר בו מותקנת כוונת טלסקופית, שני תרמילי צייד, סכין פלסים וכן קרן של צבי ארצישראלי. במעשים המתוארים לעיל יוחסה למשיב עבירת ציד של חיית בר מוגנת ללא היתר, עבירה של איסור החזקה של חיית בר, וכן עבירה של איסור החזקת ערך טבע מוגן.
3. המבקש פנה כבר ביום 2.2.17, טרם הגשת כתב האישום, בבקשה להשיב לידיו את הרובים שנתפסו, וכן את רישיון הצייד ורישיון החזקת הנשק. ביום 14.2.17 דחה כב' השופט א' קפלן את הבקשה:

"נוכח סד הזמנים הקצר בין מועד החיפוש להיום, יש מקום לדחות את הבקשה ולתת לרשות לבצע את החקירה... עד שלא תתבהר התמונה לא ניתן להורות על החזרת התפוסים, שהחזקתם נחוצה לא רק לצרכי החקירה אלא - ככל שמדובר ברובים - למניעת עבירות ואולי גם לחילוט בתום ההליך הפלילי, ככל שיוגש כתב

עמוד 1

אישום."

4. המבקש פנה בבקשה לעיון חוזר בהחלטה. ביום 4.4.17 דחה כב' השופט א' קפלן את הבקשה לעיון חוזר, וציין:

"קביעתי מההחלטה בבקשה הראשונה - שעד שלא תתבהר התמונה לא ניתן להורות על החזרת התפוסים, שהחזקתם נחוצה לא רק לצרכי החקירה אלא - ככל שמדובר ברובים - למניעת עבירות ואולי גם לחילוט בתום ההליך הפלילי, ככל שיוגש כתב אישום נותרה נכונה גם היום. למול הנתון של חלוף חודשיים ימים עומד הנתון שלמשיב כיום אין רשיון נשק - ולא יעלה על הדעת שכלי הנשק יוחזרו לו".

5. בחלוף חודשיים פנה המבקש פעם נוספת בבקשה לעיון חוזר. אף בקשה זו נדחתה, ומאותם טעמים, בהחלטה מיום 12.7.17. עם זאת ציין כב' השופט א' קפלן כי ככל שלא יוגש כתב אישום עד יום 31.7.17 - יוחזרו התפוסים לידי המבקש:

"אינני רואה אפשרות להחזיר למבקש את רובה הצייד או רובה האויר, כאשר נכון להיום אין לו אישורים תקפים להחזקתם. ממילא הובהר בהחלטת הקצין בערר כי רישיונות לגביהם לא יחודשו אלא לאחר סגירת התיק, והתיק האמור לא רק שאינו צפוי להיסגר בקרוב, אלא שצפוי להיות מוגש כתב אישום בעניינו. סיכומו של דבר: הבקשה להחזרת התפוסים נדחית, אבל אם עד ליום 31/7/17 לא יוגש כתב אישום, ולא תתקבל החלטה המאריכה את החזקתם של התפוסים, על המשיבה להחזירם, בהעדר עילה חוקית להחזקתם מעבר ל- 6 חודשים".

6. בקשה נוספת לעיון חוזר הוגשה על ידי המבקש ביום 8.8.17. בדיון שנערך ביום 22.8.17 הורה כב' השופט קפלן, בשים לב לכך שביום 31.7.17 הוגש כתב אישום לבית משפט השלום בחיפה - כי הבקשה תועבר לבית משפט זה, ותידון בפני המותב שדן בתיק העיקרי.

7. בהחלטת סגנית הנשיא, כב' השופטת א' קנטור, נקבע כי הבקשה תידון בפני. הצדדים הסכימו כי יוגשו סיכומים בכתב, אליהם תצרף המשיבה את תיק החקירה, וכי תינתן החלטה בהיעדר הצדדים.

8. לטענת המבקש, על המשיבה להשיב לידיו את כלי הנשק, את רישיון הנשק ואת רישיון הצייד. נטען כי הראיות שבידי המשיבה, הן ראיות נסיבתיות, וכי המשיבה הסיקה מכך שברשות המשיב נתפסו בשר צבי ושתי יוני סלע - כי המשיב צד אותן. ואולם המבקש מסר גרסה הגיונית, לפיה קנה בשר בג'נין, וייתכן כי חלק מהבשר שקנה הוא אכן בשר צבי, אך הדבר נעשה ללא ידיעתו.

9. המשיבה מתנגדת לבקשה. לטענתה יש בידיה ראיות טובות להוכחת אשמתו של המבקש. ראשית, המבקש הודה בציד יונים, אם כי טען כי מדובר בסוג יונים המותר לציד. לעניין בשר הצבי, הדבר מוכח בראיות התביעה, לרבות חוות דעת DNA המוכיחה את סוג חיות הבר שנתפסו.

10. עוד טוענת המשיבה, כי על פי סעיף 13 לחוק הגנת חיית הבר - ככל שנתפס ברשותו ובחזקתו של אדם ציד - עליו הראיה כי הוא מחזיק בו כדין. טענות המבקש אינן עומדות בנטל הראיה המוטל עליו. נטען כי בעניינו של המבקש והתפוסים מושא הבקשה - מתקיימות מספר תכליות המצדיקות את המשך החזקת התפוסים בידי המשיבה: רישיון הציד של המבקש הותלה, ורישיון החזקת כל הנשק שנתפסו מאת המבקש - נשלל. ערר שהגיש המבקש בהקשר זה - נדחה על ידי הממונה על כלי יריה במחוז חיפה. על כורח אתה למד, כי למבקש אין היתר חוקי להחזיק את כלי הירייה שנתפסו.

11. עוד נטען כי קיימת תכלית ראייתית להחזקת התפוסים, וקמה גם תכלית של הבטחת חילוט כלי הנשק, ככל שישורשע המבקש בדין.

דין והכרעה:

12. לאחר שעיינתי בתיק החקירה, וקראתי את טענות הצדדים, נחה דעתי כי דין הבקשה להידחות.

13. כידוע, על פי הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [להלן: הפקודה], קמה למשיבה סמכות לתפוס "חפץ" (ואין חולק כי התפוסים מושא בקשה זו הינם "חפץ" כמשמעותם בפקודה).

סעיף 32 לפקודה מציין חמש עילות מצדיקות תפיסתו של חפץ: א. בחפץ נעברה עבירה; ב. בחפץ עומדים לעבור עבירה; ג. החפץ עשוי לשמש כראיה במשפט; ד. החפץ ניתן כשכר בעד ביצוע העבירה; ה. החפץ ניתן כאמצעי לביצוע העבירה.

14. הפסיקה הכירה גם בתכלית החילוט כאחת מתכליות התפיסה לפי פרק זה לפקודה, וזאת בין היתר לנוכח הוראת סעיף 39 לפקודה [ר' למשל בש"פ 342/06 לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל (12.3.2006); רע"פ 7600/08 אברם נ' מדינת ישראל (7.4.2009)].

15. יחד עם זאת יש לזכור, כי משוואת האיזון בין זכות המדינה לתפיסה והמשך החזקת התפוס [לשם הבטחת אחת מתכליות התפיסה] לבין זכות הקניין של החשוד/הנאשם - אינה משוואת איזון סטטית. כפי שנקבע בבש"פ 6686/99 עובדיה נ' מדינת ישראל (22.5.2000):

"לא הרי תפיסת חפץ כהרי המשך ההחזקה בו. המשך החזקת החפץ בידי

המשטרה, כך נקבע, יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים, מעבר לפגיעה שנגרמה לו כתוצאה מעצם התפיסה. לפיכך, לא די שתפיסת הנכס נעשתה בעילה מבוררת אלא יש לבחון אם הפגיעה נעשתה לתכלית ראויה ואם המשך החזקת החפץ בידי המשטרה אינו פוגע בבעל הזכות בנכס במידה העולה על הנדרש".

16. אף זאת נזכיר: עם הגשת כתב אישום בעניינו של החפץ התפוס, חלה חובה מוגברת על המדינה לבסס את טענותיה בדבר זכותה להחזיק בתפוסים - בראיות העומדות ברף בחינה גבוה יותר מזה שנדרש בטרם הגשת כתב אישום. עמד על כך בית המשפט העליון בבש"פ 8353/09 **מגאלניק נ' מדינת ישראל** (26.11.2009):

"...בשלב בו טרם הוגש כתב אישום נותר הרף הראייתי של יסוד סביר להניח כי נעברה עבירה וכי החפץ ניתן כשכר בעד ביצוע העבירה, וזאת גם במסגרת הביקורת השיפוטית. עם זאת, אעיר כי גם אם ישנו יסוד סביר להניח כי החפץ קשור בביצוע עבירה, אך ישנו סיכוי נמוך להגשת כתב אישום (מטעמים שאינם ראייתיים) יהיה מקום לשקול שחרור החפץ התפוס. באשר לשלב שלאחר הגשת כתב אישום, יש לקבוע לטעמי רף שונה כאשר המטרה הינה חילוט עתידי לאחר הרשעה, וזאת למרות שהדבר אינו מצוין במפורש בפקודה. כאמור, הפקודה כמעט ואינה מתייחסת לשלב זה, ואת החסר בפקודה יש להשלים באמצעות ההלכה הפסוקה. ברי כי לא ניתן להסתפק בשלב בו המשפט כבר החל, בראיות שאין בכוחן להביא להרשעתו של הנאשם, ולפיכך אין בכוחן להביא גם לחילוטו של החפץ (ראו סעיף 39 לפקודה). בשלב זה יש לטעמי להעלות את רף הראיות הנדרש לצורך תפיסת והחזקת החפץ מרף של יסוד סביר להניח שנעברה עבירה לרף של יסוד סביר להרשעה בעבירה. למעשה רף זה דומה לרף הנדרש במעצר עד תום ההליכים שהינו סיכוי סביר להרשעה".

17. לאור האמור, בחנתי את תיק החקירה שהוגש לעיוני. דעתי היא כי בידי המשיבה ראיות טובות לכאורה להוכחת אשמתו של המבקש. ראיות אלו, בכוחן להתגבש לכלל מסקנה מרשיעה, ולפיכך הן עומדות ברף הראייתי הדרוש לשלב זה של ההליך.

18. בין יתר הראיות שבידי התביעה ניתן למנות את הראיות המפורטות להלן:

א. דו"ח חיפוש בביתו של המבקש מיום 31.1.17.

ב. מוצגים: בשר צבי שנתפס ושתי יונים שנתפסו בחיפוש בביתו של המבקש.

ג. חוות דעת מומחה מאת ד"ר גילה כחילה בר-גל מיום 12.6.17, ממנה עולה כי חלק דגימות הבשר שנמסרו לה לבדיקה הן של יוני סלעים ושל צבי.

ד. חוות דעת מומחה מאת ד"ר נעם לידר מיום 29.6.17, ממנה עולה כי הצבי הישראלי נתון כיום בסכנת הכחדה ממשית.

ה. הודעתו של המבקש מיום 31.1.17, ממנה עולה כי המבקש עסק לאחרונה בציד, וכי בסוף השבוע שקדם לחקירתו [הכוונה ליום 27-28/1/17] עסק בציד באזור יערות מנשה. לטענת המבקש בחקירתו, במהלך עיסוקו צד 6 יוני ענק וכן תור אחד. למבקש הוצגו 2 היונים שנתפסו בביתו, והלה אישר כי מדובר ביונים אותן הוא צד [לטענתו מדובר ביוני ענק, המותרות לציד]. למבקש הוצג בשר הצבי שנתפס בביתו. לטענתו מדובר בבשר גדי שקנה בג'נין.

ו. הודעתו של המבקש מיום 29.6.17. למבקש הוצגה חוות דעת ממנה עולה כי נמצאו בביתו בשר צבי ובשר של יוני סלעים. המבקש חזר על טענותיו כמפורט בהודעתו מיום 31.1.17.

19. הדין עם המשיבה בטענה, כי לאור הוראת סעיף 13 לחוק הגנת חיית הבר הרי שנטל הראיה עובר לכתפי המבקש, להוכיח כי בשר הציד שנתפס בחזקתו - הוחזק כדן. בענייננו, לכאורה ומבלי לחוות דעה באשר למהימנות גרסתו של המבקש, נראה כי עצם העלאת הטענות כי מדובר ביונים המותרות לציד, כמו גם הטענה כי רכש את הבשר בג'נין ולא ידע כי מדובר בבשר ציד - אינן טענות בעלות עוצמה מספקת, ודאי לא בשלב זה של ההליך. אין בטענות אלו, הנעדרות תמיכה מעבר לדברי המבקש עצמו, כדי להרים את נטל הראיה המוטל על שכמו של המבקש.

20. אשר לתכלית המשך התפיסה - נראה כי בענייניו של המבקש מתקיימות רובן של עילות התפיסה המנויות בסעיף 32 לפסד"פ. כלי הנשק שנתפסו בידי המבקש הם [גם לשיטתו] כלי הנשק בהם השתמש במהלך הציד. המדובר לפיכך בחפץ אשר באמצעותו בוצעו לכאורה העבירות המיוחסות למבקש. בנוסף, מתקיימת בענייניו של המבקש תכלית מניעתית. מטרת התפיסה (והמשך החזקת התפוסים בידי המשיבה) היא למנוע מהמבקש להמשיך ולעשות שימוש בכלי הנשק למטרות ציד, בשים לב לכך שבידי המשיבה ראיות לכאורה לכך שהמבקש ביצע באמצעות כלי הירי ציד המנוגד לחוק, ומנוגד לרישיון הציד שניתן לו. אף מקובלת עלי טענת המשיבה, ולפיה - ככל שישורשע המבקש בדין - ניתן יהיה לשקול את חילוט כלי הירי התפוסים. המשך החזקת התפוסים נועדה, לפיכך, אף להבטיח החילוט, בסופו של ההליך הפלילי.

21. לא מצאתי כי התפיסה, כמו גם המשך החזקת התפוסים בידי המשיבה, חורגת מעקרונות המידתיות המקובלים. אף לא מצאתי כי ניתן להשיג את תכלית התפיסה בתנאים אשר פגיעתם בקניינו של המבקש פחותה יותר.

22. סוף דבר, הבקשה נדחית. התפוסים ישארו בידי המשיבה עד תום ההליכים המשפטיים נגד המבקש.

המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים.

תיק החקירה יוחזר לידי המשיבה, בתיאום עם המזכירות.

ניתנה היום, כ"ג חשוון תשע"ח, 12 נובמבר 2017, בהעדר הצדדים.